

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.271/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a korábban személyesen eljárta, a másodfokú eljárásban Dr. Baksa Erika ügyvéd (6000 Kecskemét, Rákóczi út 21/B.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek - a Dr. Budai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Budai Ferenc ügyvéd, 4024 Debrecen, Liszt F. u. 1. I/4.) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5.P.21.660/2008/8. számú végzésével kijavított 5.P.21.660/2008/4. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja; megállapítja, hogy az alperes 2008. augusztus 15-én az „ökör” kifejezés használatával a felperes emberi méltóságát megsértette, az alperest a további jogsértéstől eltiltja és arra kötelezi, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül a felperesnek címzett levélben kérjen bocsánatot a felperestől amiatt, hogy „ökör”-nek nevezte.

Mellőzi a felperes perköltség fizetésére vonatkozó ítéleti rendelkezést.

Az alperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét 42 000 (Negyvenkettőezer) forintba felemleri.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 20 000 (Húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 24 000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A peres felek szomszédok. Köztük több alkalommal birtokvédelmi, szabálysértési és személyiséghez fűződő jog megsértése miatt polgári peres eljárás volt folyamatban.

A ... Megyei Bíróság előtt **ügyszám1/2008.** szám alatt folyamatban volt eljárás során a 2008. március 28-án tartott tárgyaláson az alperes a következő kijelentést tette: „Menjen dolgozni a felperes, ne élősködjön itt!”.

2008. augusztus 15-én az alperes felmászott a tyúkóljának a tetejére és „ökör”-nek nevezte a felperest.

A fentiek miatt a D. Megyei Jogú Város Önkormányzat Jegyzője 1.../2008. számú határozatával az alperest becsületsértés szabálysértés elkövetése miatt figyelmeztetésben részesítette.

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a „Menjen dolgozni a felperes, ne élősködjön itt!” és az „ökör” kitételekkel emberi méltóságát megsértette, kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, valamint írásbeli bocsánatkérésre kötelezését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, nem vitatta, hogy a felperes által sérelmezett kijelentések elhangoztak, arra hivatkozott, hogy a szabálysértési határozatban ezek miatt őt már figyelmeztették.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében megállapította, hogy az alperes a ... Megyei Bíróság előtt **ügyszám1/2008.** számon folyamatban lévő perben 2008. március 28. napján tartott tárgyaláson azon kijelentésével, hogy „Menjen dolgozni a felperes, ne élősködjön itt!” megsértette a felperes emberi méltóságát. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és arra kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül a felperesnek címzett levélben kérjen bocsánatot a felperestől, kifejezve sajnálkozását amiatt, hogy élősködőnek nevezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 21 000 forint perköltséget, kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 21 000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

Határozatának indokolásában kifejtette, hogy azáltal, hogy az alperes a felperest egy bírósági tárgyaláson „élősködő”-nek nevezte, azt fejezte ki, hogy inkább dolgoznia kellene (értelemszerűen a vele való perlekedés helyett) olyan jellegű és mérvű jogsértés, mely a felperes személyiségét alkotó lényegi tulajdonságokat érinti, kétségbe vonva azt, hogy a felperes is hasznos tagja a társadalomnak.

Ugyanezt nem látta megállapíthatónak az „ökör” kifejezés használata vonatkozásában, a kifejezés alkalmazását megelőző szituáció tényleges történéseitől függetlenül sem. Álláspontja az volt, hogy e kijelentéssel szemben kellő védelmet nyújtanak a Ptk-ban nevesített egyéb - de per tárgyává nem tett - személyiségi jogok. Emiatt kerülendő, hogy minden egyes jogsértés többszörös jogsértéssé transzformálásával állapítsa meg a bíróság egyéb speciális személyiségi jog megsértése mögött az emberi méltóság megsértését is, ezért az erre irányuló keresetet elutasította.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával annak megállapítását kérte, hogy az alperes emberi méltóságát megsértette, amikor 2008. augusztus 15. napján „ökör”-nek nevezte, kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint az alperes írásbeli bocsánatkérésre történő kötelezését és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján perköltség megfizetésére kötelezését. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte, mert álláspontja szerint az ítéletet olyan bíró hozta, akivel szemben a Pp. 13. § (1) bekezdésének e) pontja szerint kizáró ok áll fenn. Fellebbezése indokaként előadta, hogy az eljárás kezdetén kizárás iránti kérelmet terjesztett elő, amely elutasításra került. Függetlenül attól, hogy az elsőfokú bíróság keresetének részben helyt adott megismételte, hogy az eljáró bíró olyan nagyfokú ellenszenvet táplált irányába, amely miatt az ügy tárgyiilagos megítélése tőle nem volt elvárható.

Érdemben előadta, hogy a Magyar Értelmező Kéziszótár az „ökör” tárgyszó alatt - többek között - az alábbiakat tartalmazza: „... 2. durva, FELHÁBORÍTÓAN BUTA SZEMÉLY” egyebekben pedig a kifejtett, herélt szarvasmarhát hívják „ökör”-nek (Magyar Értelmező Kéziszótár szerinti 1. jelentés). Az alperes ezzel a kifejezéssel illette őt amiatt, hogy az égetés következtében a füst átszállt a kertjébe. Az 5.P.21.660/2008/4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv második oldal (8) bekezdésében az alperes úgy nyilatkozott, hogy ez a sértegetés „csak a hegy csúcsa” volt, amelyből megalapozott következtetés vonható arra, hogy szándékosan, tudatosan mondta éppen ezt a kifejezést azzal a céllal, hogy durván megsértse. Az elsőfokú bíróság által felhívott EBH 2007. 1598. számú határozatával kapcsolatban kifejtette, hogy a közzétett döntés egy peres eljárás során elszenvedett különféle eljárásjogi jogszabálysértések miatt érvényesített, azonban az alkotmányos alapjogokat a személyhez fűződő jogokkal tévesen azonosító, ekként tehát tévesen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránti kereset kapcsán született. Kifejtette, hogy az elutasítás pontos indoka nem állapítható meg az elsőfokú ítéletből, a fél által megjelölt jogcím egyébként a bíróságot nem köti.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet indokai szerinti helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A Pp. 253. § (3) bekezdése alapján - fellebbezés hiányában - nem érintette az alperest részben marasztaló ítéleti rendelkezést, a keresetet részben elutasító rendelkezés ellen előterjesztett felperesi fellebbezést az alábbiak szerint alaposnak találta.

A Ptk. 75. § (1) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 76. § alapján a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti - egyebek mellett - a becsület és az emberi méltóság megsértése. E rendelkezés értelmében a személy becsületét, emberi méltóságát

az olyan vélemény, bírálat sérti, amely önkényes és kifejezésmódjában indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó.

A felperes által a perben is kifogásolt kijelentés („ökör”) ténybeli alapot nélkülöző, a felperest kifejezésmódjában is sértő, megalázó, bántó véleménynek minősül.

Az alperesnek a felperesre vonatkozó negatív értékítéletét durva kijelentéssel fejezte ki. A társadalmi érintkezés szabályait figyelmen kívül hagyó, becsmérlő kifejezés a felperes becsületét, emberi méltóságát sértette. Az alperesnek a jogsértésért fennálló felelőssége a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint objektív, ami azt jelenti, hogy a jogsértés attól függetlenül megvalósult, hogy a kifejezés használatát milyen körülmény váltotta ki. Az alperes egyébként személyes meghallgatása során maga is elismerte, hogy a sérelmezett kifejezés tőle származott.

A fentebb kifejtettek szerint az ítéletábra a jogsértés megtörténtét megállapította, az előzmények ismeretében a magatartás ismételésétől tartani lehet, ezért az alperest eltiltotta a Ptk. 84. §-a (1) bekezdés b) pontja alapján a további jogsértéstől, valamint a c) pont szerint az alperest írásos bocsánatkérésre kötelezte.

A Pp. 252. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezésre csak akkor van lehetőség, ha az ítélet meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

A ... Megyei Bíróság **ügyszám2/2008/2.** szám alatti végzésével az eljáró bíró kizárását megtagadta. Ebből következően a felperes szubjektív érzetével szemben az ítélet meghozatalában nem olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok állt volna fenn.

A fentiek szerint az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A megváltoztatás következtében mellőzte a felperes perköltség fizetésére kötelezését, ugyanakkor az alperes államnak járó illetékfizetési kötelezettségét a rendelkező rész szerint - a határozatlan pertárgyérték alapulvételével - felemelte.

A fellebbezés sikeres volt, ezért az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes javára másodfokú perköltséget köteles megfizetni, melynek megállapítását a felperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján 50 000 forint összegben kérte.

Az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a munkadíj összegét a rendelkező rész szerinti mértékben mérsékelte, mert az ügy megítélése nem volt bonyolult, a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység - fellebbezés szerkesztése - időigényesnek nem tekinthető, feltárási jogi háttérmunkát nem igényelt.

D e b r e c e n, 2009. október 2. napján

Dr. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró,
Szilágyiné dr. Karsai Andrea sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

- kiadó -